Ukrytí obyvatelstva

10.01.2012

V předchozím článku našeho seriálu jsme se v rámci problematiky úniku nebezpečných látek zmínili rovněž o prostředcích improvizované ochrany. Dnes navážeme tématem ukrytí obyvatelstva, v jehož úvodu vysvětlíme pojem prostředky individuální ochrany.

Starší generace si jistě vzpomene na školní předmět branná výchova a pravidelná cvičení s ochrannými maskami. Jaká je situace v této oblasti dnes a co to vlastně jsou prostředky individuální ochrany? Na rozdíl od prostředků improvizované ochrany, které si můžeme zhotovit svépomocí, jde v tomto případě o speciální prostředky pro ochranu dýchacích cest a povrchu těla před škodlivými účinky otravných, radioaktivních a biologických látek. Zahrnují dětské ochranné vaky a kazajky, dětské masky, masky pro dospělé, ochranné filtry a ochranné oděvy. Stejně jako v naprosté většině zemí EU a vyspělých státech světa se v období míru s jejich použitím nepočítá. Jako doplňující opatření v rámci evakuace a ukrytí by byly tyto prostředky vydávány pouze za stavu ohrožení státu a válečného stavu, a to vybraným skupinám obyvatelstva - dětem a mládeži do 18 let a jejich doprovodu a osobám ve zdravotnických, sociálních nebo podobných zařízeních a jejich doprovodu. O výdejních místech uvedených prostředků by bylo obyvatelstvo úřady včas informováno. Ostatní občané si mohou v případě zájmu tyto prostředky kdykoli zakoupit ve specializovaných prodejnách (seznam prodejen např. na stránkách www.mvcr.cz).

Hovoříme-li o ukrytí obyvatelstva, máme na mysli tzv. stálé a improvizované úkryty. Stálými úkryty rozumíme stálé tlakově odolné úkryty, stálé tlakově neodolné úkryty a ochranné systémy podzemních dopravních staveb – v Praze vybrané úseky metra a Strahovský automobilový tunel. Stálé úkryty byly budovány v období studené války. Tvoří je trvalé ochranné prostory v podzemních částech staveb nebo stavby samostatně stojící. Jsou vybaveny technologiemi , které umožňují dodávky nezávadného vzduchu, elektrické energie a pitné vody. Řada těchto úkrytů byla vybudována jako dvouúčelové stavby, tj. stavby využívané v době míru jako sklady, garáže, kina, kavárny apod. K ukrytí obyvatelstva by dnes sloužily v případě vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. V současné době se takové úkryty vzhledem ke změně mezinárodní politické situace a zároveň finanční náročnosti více nestaví a naše pozornost se proto přesouvá na úkryty improvizované. Jde o předem vybrané objekty a prostory (např. podzemní garáže, sklepy) vhodné, po provedení jednoduchých úprav, pro improvizované ukrytí obyvatelstva. K ochraně obyvatelstva před toxickými účinky nebezpečných chemických látek se v době míru využívají přirozené ochranné vlastnosti obytných a jiných budov. Jde zpravidla o místnosti a prostory na odvrácené straně od zdroje nebezpečí utěsněné proti pronikání těchto látek.

Ukrytí obyvatel Prahy řeší organizačně tzv. Plán ukrytí hl. m. Prahy, který je součástí Havarijního plánu hl. m. Prahy. Seznam stálých úkrytů a stanic metra s ochranným systémem a instrukce k vytypování a vybudování improvizovaného úkrytu naleznete na webových stránkách www.praha.eu (menu: Magistrát hl. m. Prahy/Odbory MHMP/Odbor krizového řízení/Informace o ukrytí).

V Praze se nachází v současné době necelých 800 funkčních stálých úkrytů s kapacitou cca 116 tisíc osob. Ochranný systém metra je schopen pojmout cca 350 tisíc obyvatel, Strahovský automobilový tunel cca 15 tisíc obyvatel.

Hl. m. Praha se jako jeden z mála regionů České republiky snaží o zachování stávajících stálých úkrytů.

Bez vedení jejich evidence a pravidelných kontrol ze strany Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy by tento úkrytový fond, do kterého byly vloženy nemalé finanční prostředky, zřejmě velmi rychle zanikl.